

Onderwerp

Voortgang openbaar vervoer concessie IJssel-Vecht

Kern mededeling:

Op 10 december 2023 heeft EBS het openbaar vervoer in de voormalige concessies IJsselmond en Lelystad overgenomen van Connexxion/OV Regio IJsselmond en Arriva. Daarmee is de concessie IJssel-Vecht nu in zijn definitieve vorm operationeel. Wij hebben u op 5 december 2023 geïnformeerd over de start van de nieuwe concessie IJssel-Vecht binnen de provincie Flevoland. Met deze brief willen wij u informeren over de voortgang in onze openbaar vervoer concessie, de problemen en wat Gedeputeerde Staten doen om het openbaar vervoer te verbeteren.

Mededeling:

Vanaf 10 december 2023 zijn de provincie Flevoland (exclusief Almere) en de kop van Overijssel onderdeel van de concessie IJssel-Vecht¹. In de eerste week leiden de veranderingen in dit deel van de concessie tot een aantal opstartproblemen met veel rituitval en vertraging als gevolg. Voor de langere termijn blijft het personeelstekort in de concessie de oorzaak van een veel te hoog percentage rituitval. Er wordt door EBS in opdracht van de provincies gewerkt aan een afgeschaalde dienstregeling om zo toch tot een betrouwbaar aanbod voor de reiziger te komen.

Start IJssel-Vecht zeer rommelig door problemen met inzet materieel en personeel

EBS is ook in Flevoland en de Kop van Overijssel grotendeels met de elektrische BYD bussen gaan rijden. Mede vanwege de vertraagde levering van Ebusco-bussen worden er ook nog dieselbussen ingezet. De combinatie van problemen met laadinfrastructuur, bussen en personeel zorgden voor een zeer rommelige eerste week na ingang van de nieuwe dienstregeling. De belangrijkste oorzaken toegelicht:

- *Nieuwe laadinfra op nieuwe stallingen*
Op de stallingen Lelystad Airport, Nagele en Zwartsluis zijn nieuwe laders geïnstalleerd. Op Lelystad Airport en in Nagele was er onvoldoende gelegenheid deze vooraf te testen. Door de netcongestie in Flevoland was het realiseren van laadinfrastructuur een zeer tijdrovende proces. Hierdoor is de laadinfrastructuur pas enkele dagen voor de start is opgeleverd. Tijdens de eerste dagen bleken niet alle laders te werken, waardoor elektrische bussen onvoldoende geladen werden.
- *Onwennigheid met het laadproces van elektrische bussen*
Personeel van Connexxion en Arriva ging voor het eerst met elektrische bussen rijden. Het proces van de bus aansluiten op de lader en tussentijds bijladen onder de pantograaf was nieuw voor deze buschauffeurs en ging de eerste dagen niet altijd vlekkeloos, hetgeen veelal leidde tot technische storingen en uitval van materieel.
- *Onwennigheid met weer grootschalig inzetten van dieselbussen bij EBS*
In de concessie IJssel-Vecht werden in 2022 door EBS alleen nog dieselbussen vanuit de vestiging Zwolle ingezet voor het scholierenvervoer naar Deltion en Landstede. EBS moest voor uitvoering van de nieuwe dienstregeling echter weer dieselbussen in gaan zetten vanaf meerdere vestigingen die uitsluitend

Registratienummer

3217980

Datum

23 januari 2024

Expertiseteam

ETMOB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Reus, J. de

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

¹ EBS is de concessie IJssel-Vecht 2023-2035 gestart per 11 december 2022 in West-Overijssel en de Veluwe. De provincies Flevoland, Gelderland en Overijssel zijn gezamenlijk concessieverlener van de concessie IJssel-Vecht.

ingericht zijn op de inzet van elektrische bussen. Daarbij was in de werkafspraken onvoldoende rekening gehouden met het tanken en onderhoud van deze bussen. Daardoor konden de dieselsbussen tijdens de eerste dagen niet optimaal ingezet worden, ook niet als vervanging van onvoldoende geladen elektrische bussen.

- *Gewijzigde routes vraagt gewinning van chauffeurs en reizigers*

In het nieuwe deel van de concessie zijn enkele routes van lijnen gewijzigd of nieuwe lijnen toegevoegd. Daarnaast heeft EBS er voor gekozen om het werkpakket van de chauffeurs zodanig in te vullen dat ook chauffeurs uit vestigingen in Overijssel en Gelderland regelmatig in Flevoland ritten rijden. Ondanks de beschikbaarheid van routenavigatie zorgde de vele veranderingen voor chauffeurs en de aansturing vanuit de regiecentrale de eerste week voor veel problemen. Ook reizigers waren niet altijd goed op de hoogte van de doorgevoerde wijzigingen, hetgeen leidde tot extra klachten.

Na de eerste week is er vrijwel geen rituitval meer geweest door bovenstaande of daaraan gerelateerde technische problemen. Desondanks zijn de problemen hiermee zeker niet opgelost.

EBS kampt met een personeelstekort in de concessie IJssel-Vecht

Na de rommelige eerste week is er nog steeds sprake van een te groot percentage rituitval. EBS heeft op dit moment te weinig personeel beschikbaar voor een betrouwbare uitvoering van de dienstregeling. Daar zijn een aantal redenen voor:

- Een hoog ziekteverzuim. In de concessie IJssel-Vecht is het ziekteverzuim gedurende 2023 gestaag naar beneden gegaan, maar de laatste maanden neemt het weer toe. Daarnaast is het ziekteverzuim onder het overgenomen personeel van Connexxion en Arriva hoger dan waar rekening mee is gehouden door EBS.
- Hoge uitstroom van chauffeurs. Als gevolg van een hoge gemiddelde leeftijd en afspraken in de CAO (het generatiepact en de Regeling Vervroegde Uittreding) is er de laatste jaren een hoge uitstroom van personeel.
- Een krappe arbeidsmarkt. In de openbaar vervoer sector, maar ook in andere sectoren is het vinden van nieuw personeel lastig.
- Uitbreiding van het voorzieningenniveau. EBS heeft het personeel van Connexxion en Arriva uit de concessies IJsselmond en Lelystad overgenomen. EBS biedt echter een uitgebreidere dienstregeling dan in de voorgaande concessies. Er is onvoldoende personeel vanuit overname, werving of opleiding beschikbaar gekomen om de toename in het vervoeraanbod ook goed en betrouwbaar uit te kunnen voeren.

Personeelstekort is binnen het openbaar vervoer een landelijk probleem

Na de corona-tijd werd zichtbaar dat er landelijk sprake is van een groot personeelstekort in vele sectoren, waaronder het openbaar vervoer. Tijdens de corona-periode hebben de vervoerbedrijven afscheid genomen van veel chauffeurs die als uitzendkracht werkzaam waren. Door de sterke daling van het aantal reizigers, en daarmee de opbrengsten, was het voor de openbaar vervoerbedrijven financieel niet haalbaar om alle uitzendkrachten aan het werk te houden. Na de corona-tijd is het aantal reizigers weer grotendeels hersteld, maar hebben de uitzendkrachten vaak elders een baan gevonden en zijn zij veelal niet bereid terug te keren naar het openbaar vervoer. Voor de werving van chauffeurs zijn de openbaar vervoerbedrijven dan ook aangewezen op een krappe arbeidsmarkt en op personeel dat nog niet over het benodigde rijbewijs en opleiding beschikt. Nieuw personeel dient dan ook vaak nog een volledige opleiding te volgen alvorens ze in gezet kunnen worden. De werving van nieuwe chauffeurs is na de zomer van 2023 door EBS ingezet, maar heeft nog niet tot het gewenste resultaat geleid.

Naast de krapte op de arbeidsmarkt en beperkte instroom van nieuwe chauffeurs is, zoals eerder toegelicht, ook de uitstroom een zorgpunt.

In de concessies IJsselmond en Lelystad hebben beide vervoerders tot 10 december 2023, met zeer veel inspanning, er voor gezorgd dat de rituitval tot een minimum beperkt is gebleven. Het beschikbare personeelsbestand van beide vervoerders is voor het overgrote deel overgegaan naar EBS, echter gezien de uitbreiding van de dienstregeling was dit niet voldoende om per 10 december 2023 de volledige dienstregeling te kunnen rijden.

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

3217980

De problematiek waarmee we nu in Flevoland worden geconfronteerd, is vergelijkbaar met de problemen die vrijwel alle andere concessies in het land hebben ondervonden in de afgelopen twee jaar. In andere concessies is nog steeds sprake van afgeschaalde dienstregelingen, waarbij minder wordt gereden dan voor de corona-tijd, aangepast aan het aantal beschikbare chauffeurs. Hierdoor zijn de chauffeurstekorten die landelijk nog steeds spelen minder zichtbaar. Om het openbaar vervoer landelijk weer op het oude niveau terug te krijgen is de behoefte aan nieuwe chauffeurs nog steeds erg groot.

In IJssel-Vecht wordt de dienstregeling aangepast voor een betrouwbaardere uitvoering

Door het personeelstekort is de uitvoering van de dienstregeling in de concessie IJssel-Vecht onbetrouwbaar. Dat heeft onwenselijke gevolgen voor reizigers. Wij krijgen veel klachten van reizigers over de rituitval en onjuiste reisinformatie. Ook vorig jaar speelde dit al in de concessie IJssel-Vecht binnen de provincies Gelderland en Overijssel. De provincies hebben EBS gevraagd om een Plan van Aanpak ter beperking van de rituitval op te stellen. Dat leidde tot onder andere uitbreiding van de zomerdienstregelingsperiode en acties voor werving van personeel. De verwachting daarmee was dat richting het einde van 2023 voldoende personeel beschikbaar zou zijn. Dat is EBS onvoldoende gelukt. Met de instroom van de nieuwe concessiedelen (met meer vervoeraanbod dan voorheen) is de rituitval toegenomen. EBS verwacht dat het nog maanden gaat duren voordat er structureel voldoende personeel beschikbaar is voor een betrouwbare uitvoering van de aangeboden dienstregeling. Zonder ingrijpen vanuit de concessieverleners is de verwachting dat deze onwenselijke situatie nog vele maanden blijft voortduren. Als concessieverleners kiezen we voor betrouwbaarheid. Het belang om op korte termijn een betrouwbare dienstregeling te bieden weegt zwaarder dan het uitgebreide aanbod in de huidige, op onbetrouwbare wijze uitgevoerde, dienstregeling.

Om de betrouwbaarheid voor de reizigers te verbeteren wordt er momenteel door EBS, op aandringen van de concessieverleners, gewerkt aan een aangepaste dienstregeling. Daarbij wordt vooral geschaafd aan frequenties en bedieningsperioden en niet aan lijnvoering om de bereikbaarheid voor alle reizigers te garanderen. Voor een robuustere uitvoering van de dienstregeling kunnen lange lijnen ook worden geknipt. De definitieve invulling van de gewijzigde dienstregeling wordt de komende weken duidelijk. Daarbij wordt ook afgestemd met ROCOV Flevoland, gemeenten en vertegenwoordiging van het personeel.

De aanpassing van de dienstregeling zal tijdelijk zijn. Met EBS worden afspraken gemaakt dat zo snel mogelijk, doch uiterlijk in december 2024, teruggekeerd wordt naar de aangeboden (omvang van de) dienstregeling. Het personeelsbeleid van EBS moet daarop gericht zijn. Bovenop een aangepaste dienstregeling moet EBS snel extra ritten op drukke lijnen aan de dienstregeling kunnen toevoegen als daarvoor voldoende personeel beschikbaar is. Het is dan ook wenselijk dat tussentijds (na de zomer/herfstvakantie) een eerste stap wordt gezet in de opschaling van de dienstregeling.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)